

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSEG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELOFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva negyedévre 1 kof. 80 fillér.
Vidéken postán küldve negyedévre 3 kor. 60 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.
Kéziratok nem adódnak vissza.
Hirdetéseket árszabály szerint.

Elviszik a bácskai magyarokat.

Míg a holt kéz ellenségei nem tesznek egyebet, minthogy a munkából élő népet henyeségre, dologtalanságra, gyűlöletre izgatják Isten, király és a haza ellen; míg a szekularizáló Balthazar ahelyett, hogy hivat kerestényi erényekre oktató az egyházi vagyon elvételére izgatva izgat a fenálló törvényes rend és tulajdon ellen, addig Temesvár püspöke, Glattfelder önzetlenül, már püspökségének első óráiban arra törekszik, hogy földet adjon a földre szoruló munkás kezeknek. Tettekkel bizonyítja a föld népe iránti rajongó szeretetét, kenyeret biztosító munkát és tulajdont nyújt Krisztus igazi főpapjaként a népnek. Ilyen a holt kéz személyesítője a vagyonrablókkal szemben.

Glattfelder püspök elhatározta ugyanis, hogy a csanádi püspökség makói uradalmát, mely a Tisza—Maros szögében fekszik, parcellázás céljából eladja. Katasztrális holdankint ezeröttszáz korona vételért helyeznek ki látásba.

Itt jön most a nemes tervnek a bácskaiakra nézve nagyon fontos része. A parcellázandó urodalom makói és bácskai magyarok kezébe kerülne. Elviszik a bácskai magyarokat.

Megállapított tény, hogy a bácskai magyarok fogynak. A vagyon kisiklik a bácskai magyar birtokából. Mennek Amerikába s a teret mindinkább a nemzetiségek foglalják el.

Oka ennek, sajnos, az a körülmény is, hogy a magyar ember befolyásolható lelkéhez legkönnyebben hozzáférnek a nemzetközi bitang izgatók. Megmételtyezik istentelenséggel, gyűlölettel a magyar intelligencia a nép becsületes, jót akaró vezetői ellen. A megmételtyezett lélek alapot veszít s egyre süllyed. Elégedetlenségében azután földönfutóvá lesz, menekszik

szülőföldjétől, amelyhez a megmételtyezés előtt szinte imádattal ragaszkodott. A gazemberek meg sátáni vigyorgással nézik a megromlott, nyomorban vergődő, a bűn lejtőjére hajtott szegény népet.

Glattfelder püspök nemes tette előtt hódolattal hajolunk meg, de ez a hódolatunk nem akadályozhatja meg a Bácska elmagyartalanodása fölött érzett fájdalomunkat.

Előtérbe kerül ilyenkor az a kérdés, vajjon nem lenne-e az illetékes köröknek kötelessége, hogy ezen elmagyartalanodás ellen itt, a magyarság végváraiban minden eszközzel küzdjenek.

Az állam, a nagybirtokosok tanulmányozhatnák ezt a kérdést. A tanulmányozás talán megtalálná a segítő eszközöket. Talán itt is parcellázhatnának állam, nagybirtokosok. Mezőgazdasági ipart teremthetnének, de nem olyant, melyet kizárólagosan egyéni érdekek irányítanak, hanem amelynek célja a bácskai magyarságnak lekötése lenne a szülőföldnek aranyakat érő göröngyeihez? Altruisztikus ipart kellene itt teremteni kormánysegéllyel, olyan ipart, amely azért nem választaná el a bácska magyarjainak lelkét az anyaföldtől.

Nem csak népboldogításról, nemzetmentésről, a magyarság megmentéséről is szó van itt. Magyar nemzeti szempontból megmérhetetlen fontosságú kérdés. Ha a Bácskából kiengedjük a magyarokat, a magyar nemzet átengedi a tért lépésről lépésre a nemzetiségeknek, a nemzeti gyűrűt, mely egyre erősebben szorítja a magyart, megerősíti.

Az utolsó óra közeleg. Annyit anketkeznek, hogy szinte unottakká lesznek már ezek az ankettek. Anketeken állapodnak meg a nemzetrontásban, az Isten elleni küzdelemben, titkos általános választójogban, a közvagyon elrablásában. Vajjon nem szentelhetnének-e egy ankettet azon kérdésnek

is, miképen kellene megmenteni a Bácskának a magyart?

Nagybirtokos urak, magyar urak, gondolkozzanak ezen kérdés fölött. Hiszen talán önöknek is szent ebben a Bácskában az, ami magyar. (D—e.)

Az iparostanonciskola elhelyezése és a szakosítás.

A küszöbön álló 1911—12-diki tanév megkezdése előtt időszerűnek tartjuk szóvá tenni az iparostanonciskola külső és belső életébe vágó némely lényeges momentumot. Ezek között első az iskola elhelyezése. Hír szerint, az volna a terv, hogy az összes iparosztályok koncentráltassanak és a Széchenyi téri iskola 14 tantermében helyeztessenek el, s ha nem volna elég a tanterem, akkor a volt polgári leányiskola helyiségei is ipariskola céljaira engedtessenek át.

A múlt tanévben a Széchenyitéri és a Központi iskolában voltak elhelyezve az iparostanoncosztályok. Es pedig a Széchenyi tériben hat rajz és hét közismereti és a Központiban nyolc rajz és nyolc közismereti osztály. Ezek az osztályok vasárnap, hétfő—szerdán és kedd—pénteken fogadták be növendékeiket, tehát két központon 3—3 csoportban és három külön napon nyertek oktatást. Így is sok volt fegyelmi szempontból a kívánni való. Elképzelhető, ha most ez az 1000—1200 vásott tanonc egy helyen zuffoltatik össze, — a szilajságnak, a rakocatlanságnak, a duhaj lármának minő vad orgiai fogják gyönyörködtetni a Széchenyitér közönségét. Annyi bizonyos, hogy ha ez a szerencsétlen centralizálás megvalósul, este életveszélyes lesz a járás a Széchenyitéren. A fegyelmezés pedig magában az épületben lehetlenné lesz téve. Valóságos rémeszeme az iparostanoncosztályok összpontosítása.

Ugy fegyelmezési, mint rendészeti szempontból, de a taneredmény fokozása céljából is kívánatos volna a tanoncosztályok minél szélesebb körű decentralizációja. Az összpontosítással nem ér el a város semminemű megtakarítást. Sem több tüzelő, sem több villanyláng nem szükséges, ha az iparostanoncoktatás decentralizáltatik.

A decentralizáció még a tanonctartó mestereknek is érdekében áll. Miért menjen a szentgyörgyi, a szentrókus külvárosi inas egészen a Kakasiskolába, mikor ott van a szentgyörgyi, a szentrókusi iskola, amelyet hamarabb elérhet és ahonnan hamarabb ha-

Szülők figyelmébe!

Az iskola idény közeledtével van szerencsém becses figyelmét felhívni, hogy az

összes tanintézetekben használt

tankönyvek, füzetek, író- és rajzszerkek

üzletben már most beszerezhetők. Szives pártfogásukért kérem, maradok teljes tisztelettel

∴ Krécsi A. Nándor könyvkereskedő, ∴
Telefon 283. Szabadkán Deák-utca 2021.

zamehet? Ezenkívül a kevesebb inast könnyebb fegyelmelni, s az utcai jövés-menés és külső rend is könnyebben ellenőrizhető.

Megfontolás tárgyává kell tenni a tanoncosztályok decentralizációját, s a tanoncosztályokat a tanoncok lakhelye szerint a Széchenyitéri, a szentrókustéri, a szentgyörgyi és a Wesselényi utcai volt polgári leányiskola épületeiben kell elhelyezni.

A második megfontolandó tárgy volna a sokat hánytorgatott szakosítás, melynek az a lényege, hogy az egy iparszakmához tartozó tanoncok együttesen és saját szakjuk értelmében oktatódnak. Ez is még a jövő zenéje. A mi inasaink nem a szakismereket nélkülözik, hanem nagyrésze nélkülözi az általános műveltségre vezető írás-olvasások, a közhasznú ismeretek alaptételeit, a számolás négy alapműveletét. Ezenyésző kevés azon tanoncok száma, akiket szakok szerint osztályokba lehetne beosztani. Az a tanonc, aki 1-2 elemi osztályt végzett csak azért, mert lakatos, — hiába osztatik be a fémipari I. osztályba. Ennek magyarázhatja a szaktanár a vas alkatrészeit, kimutathatja azokat százalékokban, beszélhet molekuláris működésről stb., bizony ettől nem lesz okosabb az inas, sőt: egyáltalán meg sem is érinti a tanítást.

Bizony nagy balfogás volt a múlt tanévben a fém- és faipari szakirányosítás, amikor a technológia tanítása állított be és ezzel a tantervben előírt olvasás és írás-fogalmazás kiszorult. Ez, mint azt a felügyelő bizottság érdemes elnöke annak idején találatlan megjegyezte — valóságos visszaféltetés. A felügyelő bizottság kötelezte is a volt igazgatót, magyarázza meg, hogyan volt lehetséges a fémipari osztályokból az olvasást és írást kiküszöbölni? Alkalmunk volt beszélni az igazgatóval, aki egyszerűen azt mondta: hát az írást és olvasást kihagytuk. Köszönjük mi az ilyen szakirányú oktatást. Maradjunk mi csak meg az általános irányú tanoncosztály mellett, s ha majd új ipartörvény létesül és az iparostanonc legialább négy elemi osztályú előképzettséggel lép az inasiskolába, — akkor lesz helye a szakosításnak.

A mostani felvételeknél nem kellene az 1., 2. 3. elemi osztályt végzett inásokat iparostályokba terelelni, hanem az előkészítőbe. Mert hogyan tanuljon mondattant, ügyiratok szerkesztését, aki még a számtant sem tudja, hogyan értheti meg az inas a testek felületének és köbtartalmának kiszámítását, ha még osztani sem tud?

Valóban, azért szakosítani az ipariskolát, mert egy-két tanító nyári szaktanfolyamot hallgatott és érvényesülni akar, — nem elég alap és ok a szakosításra.

Több ipariskolai tanító.

A zentai népgyűlés.

Mondjon le Mikosevics.

Saját tudósítónktól.

Az egyesült ellenzék tegnap délután tartotta meg Zentán tiltakozó népgyűlést a katonai reformjavaslatok ellen. A népgyűlésen ezren, meg ezren jelentek meg.

Szabadkáról átrándultak a népgyűlésre dr. Antunovich József, dr. Pleszkovics Lukács, dr. Pietikoszics András, Németh Simon. Budapestről résztvettek a gyűlésen Lovászy Márton, Röck Iván, Pozsgay Miklós országgyűlési képviselők. Az érkezőket ünnepélyesen fogadták a pályaudvaron, s a zentaiak nevében az ottani függetlenségi

párt elnöke üdvözölte, amire Röck Iván válaszolt.

A népgyűlést a piactéren a zentai függetlenségi kör elnöke nyitotta meg. Az elnöki megnyitót után Röck Iván beszélt, átadva Kossuth Ferencnek és pártjának üdvözlését. Majd a katonai reformok ellen tiltakozott, kifejtve a tiltakozás indokait s bebizonyította, hogy a nemzeti ellenállás jogosult. Pozsgay Miklós fejtegette utána a mult választás lélekvasárlásait, s azt a megmérhetetlen kárt, amely a megvásárolt szavazókat a pillanatnyi haszon után éri. Majd Pleszkovics Lukács dr., végül pedig Lovászy Márton dr. beszélt.

A gyűlés a katonai reformok ellen tiltakozó javaslatot fogadott el, s egyben felszólítja Mikosevics Kanut, zentai országgyűlési képviselőt, hogy mondjon le mandátumáról, mert a képviselőházban nem a választók akaratát képviseli.

Este bankett volt, amelyen a már felsoroltakon kívül Lovászy Andor beszélt.

Az ujvidéki sikkasztás.

— Titkolózik a „Maticza“.

Saját tudósítónktól.

Ujvidék, 1911. aug. 28.

A szerb Maticza igazgatóságában csak nem bírnak megállapodni abban, hogy ki köteles megtéríteni az elsikkasztott összeget.

Ugy mondják, hogy három igazgatótagot már idejekorán figyelmeztettek a sikkasztásra, de ezek a figyelmeztetésre nem hallgattak és azt semmibe sem véve nem követeltek vizsgálatot. Az igazgatóság többsége most erre a három igazgatósági tagra akarja hárítani az egész vagyoni felelősséget.

Azt is beszélnek, hogy az elsikkasztott összeg jóval felülmúlja a pénztárnok által bevalótt 420.000 koronát. Ujvidéken most már 600.000 korona elsikkasztásáról beszélnek. Ennek azonban az is lehet az oka, hogy az igazgatóság titkolózik és üléseiről egyáltalán nem ad semminemű felvilágosítást.

HIREK.

— **Tanácsülés.** Ma délelőtt a polgármester elnöke alatt néhány perces tanácsülés volt, amelyen sürgős építési ügyeket referált Váii Gyula mérnök.

— **Egyházmegyei hírek.** Az érseki hatóság Dencert Antal dunabökönyi, Schmidt Józsefet veprődi, Feró Vincét temerini, Cseh Károlyt és Károly Menyhértet adai tanítókká kinavezte.

— **Uj főgimnáziumi rajztanár.** Löschinger Béla, főgimnáziumi tanár egy évre szabadságoltatta magát, amely időre a főgimnáziumi rajztanári állásra a tanács Liuba Kornélt hívta meg.

— **Lemondott tanár.** Schützenberger Alajos főgimnáziumi tanár állásáról lemondott, mert a pancsovai állami főgimnáziumhoz neveztek ki. A főgimnázium igazgatója átíratilag kérte a város tanácsát, hogy tekintettel a tanév kezdetének közelségére, az állásra sürgősen írja ki a pályázatot.

— **Egy iskola-áthelyezés körül.** A törvényhatósági bizottság a polgári leányiskolának a központi elemi iskolába való helyezését határozta el a nyár elején tartott egyik közgyűlésen. Meznerics Ferenc

igazgató ez ellen felebbezett a miniszterhez, aki úgy döntött, hogy a tanfelügyelő az iskolaszékkel együtt folyó hó 31-én tárgyalja meg újból ezt az ügyet.

— **Ujtás a M. Á. V. menetrendjein.** Magyarország legforgalmasabb vidéki városaiban Pozsonyban, Miskolcon és Szabadkán menetrendgépeket állított fel Stein Mór zsolnai butorgyáros. Most jár le az a próbaidő, mely után a M. Á. V. az összes állomásai számára megrendeli az ötletes és rendkívül helymegtakarító alkotmányt, mely így azonkívül hirdetősi célokra is beleszervezte. A hirdetések a másfél méter széles menetrend szallagok mellett lesz elhelyezhetők. Egyébként tegnap óta a menetrendgépen, mely a szabadkai pályaudvar I. és II. oszt. perronján áll ujtás is észlelhető, amennyiben a M. Á. V. menetrendjein az összes helyérdekű vasutak és Duna, meg Adria gőzhajózás menetrendjei is fel vannak tüntetve.

— **A szabadkai közbiztonság.** Hat revolverlövés reszkettette meg vasárnap este tizenegy órakor a levegőt a Főtérhez közel levő Virág utcában. A lövöldözők egy árokszállási vasuti munkást a jobb csipőjén meg is sebeztek. A rendőrség csak a tettesek neveit tudta megállapítani. Ezek Sztipán-csevics Dusán, Miits Mitó, Szegedincev György, Miatov Izidor és még két szerb leány. Elfogni azonban nem sikerült őket, mert az éj sötétjében elmenekültek.

— **Zsebtolvajlás a Piros-utcában.** Hubert Adolfnéől szombaton délután 5-6 óra között a Piros-utcában két pékinas ellopott egy pénztárcát 22 korona tartalommal. A tolvajokat a rendőrség elfogta, a pénzt is megtalálták náluk.

— **Gyilkosság készült a Szerdahelyi utcában.** A Kossuth utcáról benyíló kis Szerdahelyi utcában, Osztrogonác Pál korcsmájában vasárnap délután Halász András 19 éves ludasi legényt lapockán szurta Német Péter szegedi-földi suhanc. A rendőrség a tettest elfogta, aki azt vallotta, hogy *ülési szándékból* szurta meg Halászt Csira Cseszkó István biztatására. A bicskát Széll Péterné szül. Naacinak Róznának adta elrejtés végett. A bicskást letartóztatták.

— **Móric botránykozott.** Móric, az Schwartz Mór szabadkai lókereskedő. Móricka ma délelőtt fél tizenkét óra körül a Pest kávéház előtt olyan botrányosan káromkodott, aljas, trágár szavakat kiabált, hogy a rendőr kénytelen volt fölírni és valáselleni kihágásért feljelenteni. Móric dühének oka egy másik lókupec volt, aki véletlenül bele mert szólni a dicső Mór „üzleti” dolgaiba.

— **Szülőknék, kik fiaikat a szabadkai gimnáziumba vagy polgári iskolába akarják beírni,** tudtul adjuk, hogy a Szent Imre fiúnevelőintézet az 1911-12. iskolai évre még 15 növendéknek nyújthat helyet. Prospektust kívánatra küld a Szent Imre fiúnevelőintézet igazgatósága. 2014-5

— **X Paradicsomot befőzésre 50 kiló megrendelésnél házhoz szállít Gulyás György** reinifalvai kertészte. 2013-5

— **X Kizárólag szülőket érdekel a közeli iskola idény beálltával gyermekeiknek szempontjából a legjobbnak elismert, hazai gyártmányú Anatomiai cipőket vásároljon.** Kizárólag fiókunkban kaphatók. Moskovits Anatomiai cipőgyár Kossuth-utca 20. Halbrohr házban levő fiókjától.

— **KÉRJEN** árjegyzéket mindennemű iskolai- és egyházi nyomtatványokról, akkor meg fog győződni, hogy azokat a legjutányosabban csakis a SZENT ANTAL nyomdában (Rákóczi utca 20.) szerezheti be.

Keresztények Hitelszövetkezete

I. kör, Egressy-utca, (Kovács Antal-féle ház.)

Elfogad takarékbetéteket kamatozásra. Folyósít váltó, kötelezvény, annuitásos kölcsönöket jutányos feltételek mellett :-

A váltóhamisító mérnök.

Bevallotta bűnét.

— Utban az ügyészség fogházába. —
Saját munkatársunktól.

A váltóhamisító mérnök, Szücs Ervin Ede már két napot töltött a szabadkai rendőrség cellájában, ahová szombaton este hét órakor került. Bevallotta bűnét töredelmesen a rendőrkapitány előtt, most már csak a büntetés van hátra. Még ma délután vagy holnap délelőtt átkísérik a kir. ügyészség fogházába.

Vasárnapi számunkban már részletesen foglalkoztunk a váltóhamisító mérnökkel, a budapesti letartóztatással.

Az újabb részletekről a következőket jelent munkatársunk:

Szücs kihallgatása.

Vasárnap délelőtt a mérnököt részletesen kihallgatta Pertich Ernő rendőrkapitány. Szücs Ervin beismerte a váltóhamisítást. Azt mondta, hogy a tizenkét ezer koronából, amit hamis váltón vett fel a Délvidéki Közgazdasági Bankban, csak nyolcezer koronát kapott. *Nyolcezer koronát közvetítési díjban és kamatban fizetett ki.* A nyolcezer koronát Budapestben rögtön elkártyázta. A nála talált tizenhatezer koronát, vallomása szerint, az öccse, Szücs Ferenc budapesti ügyvéd adta, aki régebben tartozott neki ezzel a pénzzel.

Beismerte még Szücs azt is, hogy már február hónapban is leszámított egy hamis váltót a Délvidéki bankban. Az összeget aztán *újabb hamis váltóval* törlesztette három hónap múlva.

Szücs mérnök eszerint több mint öt *rendbeli hamisításért* kerül bírái elé. Igaz ugyan, hogy még több, vidéki bankban is számítottatott le hamis váltót, de ezek feljelentést nem tesznek ellene, mert úgy sem kapák meg a pénzüket.

Csupán a Délvidéki Bank kára térül meg, mivel ez a lefoglalt pénzre már biztosítási végrehajtást is vezetett.

A rendőrség Szücs vallomásával szemben megállapította, hogy a nyolcezer koronát nem vesztette el kártyán, hanem ellenkezőleg még nyert hozzá nyolcezeret.

Szücs az „uri“ cellában.

A váltóhamisító gavallért az u. n. „uri“ cellában helyezték el a rendőrségen. Széket, asztalt vittek neki. Könyvet is kapott olvasni. Bársony István „Vig világ“ c. vadász-históriáit. „Jó vice!“ — mondotta rezignált hangon a fogoly, amint a könyv címét megpillantotta. A rendőrségen különben a saját kosztján van Szücs mérnök.

Védője az öccsén, Szücs Ferencen kívül még egy híres kriminálista lesz.

Át az ügyészségre.

A többszörös okirathamisítót, Pertich kapitány kijelentése szerint, még ma, hétfőn, délután vagy holnap, kedden, délelőtt kísérik át az ügyészség fogházába. Az átszállítást természetesen feltűnés nélkül, diszkrétan eszközli a rendőrség.

Szülők figyelmébe

ajánljuk az iskolai tanév kezdetére
leány és fiúintézeti fehérneműnket
paplanokat és matraccokat
Wagner és Boholy,
vászon, fehérnemű és szövöttárak raktára
Szabadkán, az új városi szék-
ház Kossuth-utcai oldalán.

Keresztények csak kereszt-
tényeknél vásároljatok

**Betörő
a fogorvos lakásán.**

Minek a jelentés? —
mondja a szabadkai
rendőr.

Saját tudósítónktól.

Szabadka, 1911. aug. 28.

Szombaton este fél tíz óra tájban dr. Rónai Adolf Rudics utcai lakásának első emeletén megjelent egy csavargó külsejű ember. A ház, melyben dr. Rónai lakik, már csendes volt. A kapu is be volt zárva, mindenki lefekvésre készült.

Az idegen megállott a fogorvos cselédszobájának ajtaja előtt. A cselédek rászóltak, hogy mit akar. Az idegen azonban nem válaszolt. Csak állt némán, szó nélkül.

— Talán beteg? A doktor urat keresi? — kérdezték ismét a cselédek. A csavargó nem felelt, hanem, mintha nem is hallotta volna a kérdéseket, az előszoba ajtajának tartott és azt feszegetni kezdte.

A cselédek megrémülve siettek a fogorvoshoz, hogy betörő vár az előszobában. Dr. Rónai lámpát vett magához és azzal kiment a folyosóra. Ekkorra azonban a betörő eltűnt.

Mivel a kapu be volt zárva, a fogorvos tudta, hogy ki nem mehet a csavargó, lakásának ablakából tehát rendőrről kiabált. A rend éber őre, az ősi nyugalom megtestesítője meg is érkezett. A fogorvos ledobta neki a kapukulcsot, hogy azzal bejuthasson a házba és elfogja a betörőt.

A rendőr a kapu alatt elrejtőzve rá is talált a delikvensre. Es ekkor megjelent a házmester.

Csak egy szót szólt a rendőrnek. Ez nyomban megértett mindent. A betörőt szabadon engedte. Minden igazolás nélkül meg sem motozta, föl sem írta a nevét annak, aki éjszakának idején idegen házában bujkált.

Másnap a fogorvos érdeklődött a rendőrségen, hogy mi van a betörővel? Itt azt a választ kapta, hogy még nem érkezett be a jelentés.

Hogy pedig a betörő urat megnyugtassuk afelől, hogy mi baja sem lesz, elég annyit megmondani, hogy erről nem is lesz jelentés.

A rőnd éber őre ugyanis másnap a fogorvos érdeklődésére félvállról így felelt:

— *Köll is ezér' jelentés! Biz' én nem tettem és nem is teszek jelentést!*

Es most vonjunk le egy kis konzekvenciát. Ha az utcán elkurjantod magad vagy ferdén nézel a rőndér urra, óh polgártárs, mindjárt kész a jelentés. De ha lakásodba idegen ember merészkedik be éjszakának idején és azt véletlenül elfogja a rőndér ur, dehogy is köll arról jelentés!

SPORT.**Uszómérkőzés Palicsfürdőn.**

— Hölgyek versenye. —

Saját tudósítónktól.

A Palicson nyaraló és az uszósportot kedvelő hölgybizottság tegnap, vasárnap délután fél hat órakor uszómérkőzést tartott a női hidegfürdő előtt a molóig terjedő vizen.

Először 50 méteres gyorsuszás volt, amelyben részt vettek: Ruffv Bibi, Szilberleitner Melánia, Vojnits Szilárdka, Vojnits Margit, Kunetz Ella, Vissi Vilma, Vig Mancsi, Svimmer Etelka és Vermes Mária. Hármann, úgy mint Scozza Leonka, Pukecz Ilona, Vóni Ludmilla, akik szintén beneveztek a versenyre, közbejött akadályok miatt nem vettek azon részt. A versenyzőket piros, fehér, kék és fekete fejkendők különböztették meg. A versenyteret piros zászlócskák jelezték.

A gyorsuszásban első lett Kunetz Ella, aki 40 másodperc alatt ért célhoz. Második lett Vig Mancsi, harmadik Szilberleitner Melánia.

A 300 méteres távuszásban ugyanezek vettek részt. Itt győztes lett Vig Mancsi, aki 6 perc és 55 másodperc alatt ért be.

A verseny végeztével a zsűri, melynek elnöke Vermes Gyula dr., tagjai Rónai Bóla és Toricselli Angéla voltak, odaítélte a díjakat a két győztesnek. A gyorsuszás győztese egy szép virágcsokrot, a távuszás győztese pedig emlékérmeket kapott jutalmul.

Az érdekes mérkőzést nagy közönség nézte végig.

> **A sakkör közgyűlése.** A Szabadkai Sakkör tegnap, vasárnap, délelőtt 11 órakor a Bárány szálloda kistermében közgyűlést tartott Milodánovics Simon ezredes elnöksége alatt. A közgyűlésen Temunovics Zoltán dr., a sakkör ügyvezető-elnöke üdvözölte a sakkör nevében Milodánovics Simont ezredessé történt legfelső kinevezése alkalmából. Utána a közgyűlés két pontját tárgyalta le. Elhatározták, hogy a sakkör hivatalos helyisége a Bárány-szálló kisterme lesz, amely csendes, finom hely és legjobban megfelel a célnak. A tulajdonos Lichneckert András, nagyon jutányos áron bocsájtotta a sakkör rendelkezésére a helyi és egyebekben is áldozatkészségéről tett tanuságot, miért is a sakkör jegyzőkönyvi kivonatban mond neki érte köszönetet. A közgyűlés második pontja az alapszabályok azon módosítása volt, hogy a tagsági díjat havi 50 fillérben állapítják meg. Aki 3 hónapig elmulaszt tagsági díjat fizetni, a körből magát kilépettnak tekintheti. A sakkör szeptember elsején már megkezdte működését.

Egy jóházból való keresztény fiú
rövidarú üzletbe tanulónak
fölvételek. Cim: a kiadóhivatalba.

1908-1.

TANÜGY.

+ **Felhívás az Iparos inasiskolából.** Az 1911-12 ik tanévben a beiratkozások szeptember hó 1. napjától 16 napjáig bezárólag történnek, mindenkor a tanítás napjain d. u. 5-7 és vasárnap d. e. 9-11 óráig a felügyelő-bizottság határozata folytán a Széchenyi téri elemi iskola igazgatói irodájában.

Még pedig szept. hó 1-től 14-ig bezárólag a fiúinasok, 15. és 16. napjain a leánytanoncok.

Egyben figyelmeztetem a mestereket, hogy a fennálló miniszteri rendelet értelmében az inasikat a fenti napokon annál is inkább is irassák be, mert ennek elmulasztása esetén inasik elmaradása igazolatlan, mulasztásnak vétetik és fennálló ipartörvény értelmében szigorúan lesznek büntetve.

Szabadka, 1911. aug. 28.

Maurer Nándor,
igazgató.

+ **Iskolai iratkozások.** A községi elemi (mindennapi és ismétlő) iskolákba az 1911-1912. tanévre szóló felvételek és beírások szeptember 1-4 napjain d. e. 8-12 ig és délután 3-4 ig eszközöltnének. A rendes tanítások a mindennapi iskolákban szeptember 5-én és az ismétlőkben 10-én kezdődnek.

A javítóvizsgálatok augusztus 31-én délelőtt 10-12 óráig tartatnak.

A 6-11 éves gyermekek a mindennapi, a 12-14 évesek pedig az ismétlőiskolákba tartoznak járni.

Azon szülők (gyámok és gazdák), kik gyermekeiket (gyámoltjaikat vagy cselédeiket) a mondott napokon iskolába nem iratják, az 1868 évi XXXVIII. törvény 4. § értelmében büntetés alá esnek.

Felügyelő-igazgató.

+ **A szabadkai állami tanítónő-képző intézet** elemi gyakorló-iskolájába s az ehhez csatolt gazdasági ismétlő iskolába való beiratások szeptember hó 1-én és 2-án lesznek d. e. 8-12 ig és d. u. 2-4 óráig.

+ **Értesítés a női kereskedelmi tanfolyamról.** A női kereskedelmi tanfolyamra július hóban jelentkezett növendékek végleges főlvétele, beírása s tandíjfizetése szeptember hó 1-én, szükség esetén 2-ikán délután fél 3 órától 5 óráig fog eszközöltetni a központi elemi iskola (Damjanich-utca) I. emeleti dísztermében, ahol a rendes tanítás is folyik fog. Az említett napokon vétnenek föl azok a növendékek, akik előjegyezve vannak; ha az előjegyzettek a nevezett két napon nem jelentkeznek, helyük megüresedtetnek fog tekintetni, s újabb jelentkezőkkel fog betölteni. A rendes létszámon (40) felül jelentkezők a főlvételre Kirchner Béla felső kereskedelmi iskolai főigazgatóhoz (Budapest) folyamodhatnak; a bélyeges folyamodványokat alulírt igazgatónál kell beadni a beírások folyama alatt.

Beíráskor mindegyik tanuló 10 korona nyomtatványdíjat fizet. A tandíj eddig 150 korona volt. Minthogy azonban a tanfolyam az új szervezeti szabályzat értelmében az eddiginél tetemesebb költségekkel jár, a tandíj fel fog emeltetni, úgy azonban, hogy az összes költségek a 200 koronát nem fogják meghaladni. Az emelkedés onnét származik, hogy a gépirás, amelynek tanulásáért mint rendkívüli tantárgyért a növendékek külön 30 koronát fizettek, kötelező tantárggyá lett, ami több új írógépek a beszerzésével és az órák számának tetemes szaporításával jár. A tandíj havonként fizethető. Indokolt esetekben a fenntartó hatóság a tanulók számarányához mérten, tandíjkedvezményt ad. A tanfolyam felügyelő bizottságához intézett s szegénységi bizonyítvánnyal felszerelt bélyegtelen kérvények alulírt s további intézkedésig megbízott igazgatónál nyújtandók be a végleges főlvétel alkalmával.

A tanítás szeptember hó 11-én délután 2 órakor kezdődik a Központi elemi népiskola dísztermében.

Egyéb felvilágosítással is készséggel szolgál az igazgató.

Szabadka, 1911. aug. 25.

Toncs Gusztáv,
igazgató.

+ **Beiratások az állami felsőbb leányiskolába.** A szabadkai m. kir. állami felsőbb leányiskolában f. é. szeptember hó 1-én, 2-án, és 4-én d. e. 9-11-ig lesznek a beiratások az intézet I. emeleti helyiségeiben. Ugyanekkor írja be az igazgató az iskolával kapcsolatos festőtanfolyamra jelentkezőket is. Felvételi díj 15 korona; tandíj 60 kor. Az utóbbi négy részletben is fizethető.

A tanulók szülei kíséretében jelentkeznek osztálybizonyítványukon kívül a sikeres himnlöltési (ujraoltási) és születési bizonyítványukat is felmutatni tartoznak.

A festőtanfolyam díja a felszerelések és festékanyagok használatával együttesen havonként 10 korona.

A tanítás szeptember hó 5-én kezdődik.

Az Igazgatóság.

+ **A városi zenedében** a beiratások szept. 1-én tartanak szept. 8-ikáig. Beiratkozni lehet d. e. 10-12-ig és d. u. 3-5-ig. Szept. 9-én lesznek a felvételi vizsgálatok szept. 11-én, hétfőn kezdetét veszi a rendes tanítás.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Kifogásokat adtak be a gyermekrablók.** Kiss Ferenc és Hornyai Leonard, a Récei fiu elrabló nem nyugodtak bele a vádiratba, amellyel az ügyészség adott be

ellenük. Kifogásokat fadtak be amelyeket legközelebb fog a vádtanács tárgyalni. Így a főtárgyalást nem lehet szeptember 11-én megtartani, hanem legfeljebb októberben.

§ **Bűnügyi főtárgyalások.** A szabadkai kir. törvényszék, mint büntető bíróság által főtárgyalásra kitűzettek a következő bűnügyek:

Augusztus hó 30 napján: Kovács József és 5 társa lopás és orgazdaság büntette. Uhor András hamis tanúság büntette. Takács Istvánné szül: Szabó Klára család büntette. Horti Pál lopás büntette. Kovács János Mátyás magánokirat hamisítás büntette.

Szeptember hó 1. napján: Mester János és 2 társa lopás büntette. Bóbits Andor gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétsége. Szabó Lőrincz és 11 társa lopás és orgazdaság büntette. Petrekanics Adám gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétsége. Kiss Márton és 2 társa lopás és orgazdaság büntette. Antunovics János és 1 társa lopás büntette.

Felebbviteliek: István István és 1 társa súlyos testi sértés vétsége. Antity Mihály és 2 társa súlyos testi sértés és magánlak sértés vétsége.

Egy tanonc felvétetik

ILLGEN JÁNOS

fűszerkereskedésében.

A „Próféta“

nagy sörccsarnok kerthelyiségében: Kimérésre kerülnek saját szüretelésű kitűnő 6- és új boraim. Kitűnő meleg és hideg ételekről jó hírű magyar konyhám kezeskedik. Abonensek étlap szerint 20 százalék kedvezményben részesülnek.

A közönség pártfogását kérve

Szuvajdzsity Obrád,

Telefon 572 a Próféta sörccsarnok tulajdonosa

Iskolakönyvek és tanszerek

az összes iskolákban használandó előírás szerint ujonnan

antikvár tankönyveket jó állapotban

felárban kap Vig könyvkereskedésében Szabadkán. Főtér. Telefon szám: 57.

Kiadó lakás!

Egy három szobából és a szükséges mellékhelyiségekből álló lakás, villanyvilágítással esetleg istállóval folyó

1911. évi november hó 1-ére kiadó

II. kör. Vesselényi-ut. 298. sz. alatt.

Bővebbet Báich István tulajdonosnál

Földeladási hirdelmény.

A horgosi Kárász uradalm közhírré teszi, hogy a Horgosi-Királyhalom állomás közelében fekvő Peresen 150 magyarhold mezőgazdasági és szőlőművelésre alkalmas uradalmi szántóföld folyó évi szeptember 4-én d. e. 9 órakor a helyszínen, a ritka erdő területén kezdődőleg 2 magyarholdas parcellákban el fog adni.

Az árverés alkalmával minden megvenni szándékoló hold után 70 korona biztosíték fizetendő, mely az árverés után a vevők által 14 nap alatt a vételár 1/4 ed részéig kiegészítendő.

A többi vételár a részletes feltételek szerint jelzálog kölcsön segítségével is törleszhető.

Az árverési feltételek a horgosi uradalmi irodában, vagy az árverés napján a helyszínen megtehető.

Horgos, 1911. évi augusztus 12-én.

2029-3-1. Az uradalmi intézőség.

Szt. Teréz plébániai hivatalba irnok keresztetik.

2036-1.

Cserébe keresek németajku községbe keresztény családból való kisebb fiut vagy leányt.

Schäffer Mihály

2037-4-1.

főgimn. tanár.

VIII. kör Jókai-utca 68 szám alatt (szerb templommal szemben) azonnal kiadó három lakás; **egy két és három szobás** a megfelelő mellékhelyiségekkel és lugosos udvarral. Bővebb felvilágosítást ugyanott a házmester.

2017-1

Két gyakorolt czipész-munkást

felveszek

férfi- női varrott és szeges munkára

Pendzsits György

cipész és czipőraktára VII. Bathányi-utca (edénypiacz.)

2029-3-1

Must eladás!

Az ára alku tárgyát képezi.

Értekezhetni lehet a tulajonossal,

őzv. Bedsula Józsefné,

Párhuzamos-ut, a régi telenczház mellett.

KIADÓ Az első kör, Kölesey-utca 246. sz. új házban egy öt szobás uri lakás, valamint több kétszoba és előszobából álló lakás és egy kétszobás garzon lakás kiadó. Érdeklődni lehet Molezer Sándornál II. Dezső-u.

anatómiai gyermek-czipőkben nagy választék.

Egységes szabott árak:

4.50, 6.50, 7.50, 8.50, 10 kor.